

ОБАВЕШТЕЊЕ		AAM <i>Airworthiness Advisory Memorandum</i> Број: 1/2019 Датум издавања: 19.01.2019. Страна 1 од 3
Оператерима, корисницима / власницима ваздухоплова		
Наслов:	Праћење и извршавање налога за пловидбеност – НПВ <i>Airworthiness Directives – ADs control & accomplishment</i>	

Врста ваздушног саобраћаја на које се примењује ААМ:

- јавни авио-превоз посебне делатности из ваздуха некомерцијално летење

Сви оператери или корисници/власници ваздухоплова који су регистровани у Републици Србији, обавезни су да спроводе све налоге за пловидбеност које издају:

- Директорат Цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту ДЦВ)
- Ваздухопловне власти земље која је издала Потврду о типу (*Type Certificate*) за предметни тип ваздухоплова
- Европска агенција за безбедност ваздушног саобраћаја (*EASA*) за предметни тип ваздухоплова у име земаља чланица Европске уније.

Извршавајући међународне обавезе Републике Србије, као потписнице чикашке конвенције (*ICAO АНЕКС 8, ДЕО II, 4.2.3*) ДЦВ ће, ако сматра за потребно, издати сопствене Налоге за пловидбеност неvezано за Налоге добијене од ваздухопловних власти држава које су издале потврду о типу, или на основу тих Налога уз одговарајуће измене.

Сви оператери или корисници/власници ваздухоплова су обавезни да обезбеде ажуран приступ поменутих Налога за пловидбеност од Ваздухопловних Власти држава које су издале Потврду о типу. Оператери су такође обавезни да анализирају Наредбе за пловидбеност те им оне морају бити потпуно разумљиве како у језичком тако и у стручном смислу.

Неке Ваздухопловне Власти држава које су издале потврду о типу не издају налоге за пловидбеност, већ обавезујуће акције публикују у некој другој форми, као на пр. обавезни сервис билтени (*Mandatory Service Bulletins*) итд. Овакве обавезне сервис билтене, који имају статус Налога за пловидбеност, па их стога ДЦВ сматра обавезним, треба јасно раздвајати од обавезних/упозоравајућих сервис билтена (*Mandatory / Alert Service Bulletins*) које издају организације које су конструисале/произвеле одговарајући тип ваздухоплова (мотора, елисе), а нису производ Налога за пловидбеност из става 1 овог Обавештења (нису их публиковале одговарајуће Ваздухопловне Власти), те с тога њихова примена није обавезујућа. У оваквим случајевима, у колико постоји недоумица око применљивости, ДЦВ ће донети коначни суд на захтев оператера (корисника/власника) ваздухоплова.

Поред обавезе да спроведу све Налоге за пловидбеност које ДЦВ прогласи обавезним, оператери су дужни да савесно и ажурно воде и чувају документацију о свим спроведеним налозима и радовима.

Уколико оператер жели да Налог за пловидбеност спроведе на алтернативан начин или да продужи рок за извршење тог Налога, обавезан је да за то тражи одобрење од надлежних ваздухопловних власти (зависно од тога ко је издао налог за пловидбеност).

Како је повремено неопходно да Налог за пловидбеност хитно буде достављен оператерима, оператери морају обезбедити могућност пријема Налога у било које време (путем факса, телефакса, електронске поште итд) као и могућност спровођења одговарајућих акција.

Ако је Директорат издао потврду о типу, он може да за грешку теже природе суспендује коришћење потврде о типу док се грешка не отклони.

Ако корисник ваздухопловног производа не отклони грешку у року, ДЦВ може да стави ван снаге потврду о пловидбености, потврду о провери пловидбености или дозволу за лет (члан 156, став 3, Закон о ваздушном саобраћају).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сходно члану 156. Закона о ваздушном саобраћају ("Службени гласник Републике Србије бр.73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15, 83/18) који гласи: „ ... Ако ваздухопловни производ има грешку у конструкцији, уграђеном материјалу, поступку градње, испитивању, коришћењу или одржавању, а она утиче на пловидбеност, ДЦВ може кориснику таквог ваздухопловног производа да изда налог за пловидбеност којим га обавезује да у одређеном року такву грешку отклони. Ако је Директорат издао потврду о типу, он може да за грешку теже природе суспендује коришћење потврде о типу док се грешка не отклони. Ако корисник ваздухопловног производа не отклони грешку у року, Директорат може да стави ван снаге потврду о пловидбености, потврду о провери пловидбености или дозволу за лет...“

Налог за пловидбеност издају Ваздухопловне Власти земље носиоца потврде о типу ваздухоплова, или Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, а извршење налогом одређених мера које морају да се предузму да би се поново достигао прихватљив ниво безбедности, је обавезно.

Форма и садржај налога су дефинисани у члану 21.А.3Б Правилника о сертификацији ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја у области пловидбености и заштите животне средине и о издавању дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и пројектовање ("Службени гласник Републике Србије", бр.5/18, 1/19).

Ваздухоплов, мотор, елиса, или опрема ваздухоплова на које се односи налог за пловидбеност, а његове одредбе нису примењене у року који је одређен налогом за пловидбеност, престају да буду пловидбени.

Република Србија је ратификовала мултилатерални уговор о успостављању заједничког европског ваздухопловног простора 13.05.2009. године, који је закључен између Европске уније и 10 земаља из окружења (" *European Common Aviation Area Agreement - ECAA* "). На бази преузетих обавеза из тог уговора, Република Србија је 2010. године усвојила следеће европске ваздухопловне прописе из области цивилног ваздухопловства:

1. Правилник о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и надлежностима Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја - *EASA-e* (**basic regulation 216/2008**);
2. Правилник о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању ваздухопловнотехничких организација и особља које се бави овим пословима (**continuing airworthiness 1321/2014, Part-M, Part -145, Part -66, Part -147**);
3. Правилник о сертификацији ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја у области пловидбености и заштите животне средине и о издавању дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и пројектовање (**initial airworthiness 748/2012, Part -21**).

Овим прописима су све земље чланице Европске уније, као и државе које су чланице система *EASA-e* а нису чланице ЕУ, пренеле надлежност за издавање Налога за пловидбеност који се односе на проблеме у конструкцији ваздухоплова на *EASA-у* (за ваздухоплове који имају потврду о типу издату од *EASA-e*), па је усвајањем ових прописа то урадила и Република Србија.

Сходно томе *EASA* се сматра одговорном да изда Налог уколико се уочени проблем односи на конструкцију ваздухоплова за које је *EASA* надлежна, док су земље чланице ЕУ задржале обавезу издавање налога за пловидбеност уколико је проблем настао у току производње, или приликом експлоатације ваздухоплова или ваздухопловног производа (што се односи и на обавезе Републике Србије).

Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
Сектор за саобраћајну делатност, пловидбеност и ваздухопловно особље
Одељење пловидбености